

NOTAT

Forslag om ændring af barselsloven for forældre til børn på tidligt hjemmeophold

Barselsloven indebærer i dag, at forældre til for tidligt fødte børn, der vælger at være indlagt i eget hjem, får en kortere barsel, end forældre, der er indlagt på hospitalet. Danske Regioner ønsker derfor at ændre barselslovgivningen, sådan at tidligt hjemmeophold (THO) giver samme ret til barsel, som ved indlæggelse på hospitalet.

THO er en veletableret ordning til forældre med klinisk stabile for tidligt fødte børn. Under THO varetager forældrene sondeernæring og pleje af barnet i eget hjem med tæt støtte fra en neonatalafdeling, indtil barnet selv kan spise nok fra bryst eller flaske. Ordningen styrker forældrenes kompetencer og barnets tilknytning til sine forældre, den sikrer en lettere overgang mellem hospital og eget hjem, og den skaber en grad af normalitet for familier med flere hjemmeboende børn. Studier har vist, at forældre, der har valgt THO, er trygge, og at børnene trives. THO er desuden et eksempel på mere nær behandling uden for hospitalerne, som er en nødvendighed i fremtidens sundhedsvæsen.

Desværre indebærer barselsloven, som den er formuleret i dag, at forældre til børn på THO får en kortere barsel, end forældre, der vælger at være indlagt på hospitalet. Loven foreskriver således, at forældrenes barsel starter samme dag, som THO starter. Hvis familierne modsat var forblevet indlagt på hospitalet, ville deres barselsorlov blive tilsvarende forlænget. Det betyder, at lovens nuværende formulering får uretfærdige konsekvenser for familier på THO.

En ændring af reglerne for THO er en del af Danske Regioners politiske udspil "Godt fra start – fremtidens omsorg for nye familier" (side 14): <http://www.e-pages.dk/regioner/151/html5/>

Børn på tidligt hjemmeophold

Forældre til for tidligt fødte børn har ofte været indlagt i en længere periode under graviditeten og igen efter fødslen. De har derfor ofte et stort behov for at komme hjem i vante omgivelser og starte livet som en familie. Tidligt hjemmeophold (THO) kan give ro til familiedannelsen og ammeetableringen. Det kan være med til at styrke forældrenes kompetencer og tilknytningen mellem barn og forældre, samt lette overgangen mellem hospital og hjem, bl.a. hvis der er flere børn i familien. I hjemmet er der også mindre risiko for infektioner.

For tidligt fødte børn kan komme på THO, når de selv kan holde varmen og ikke længere har behov for støtte til vejrtrækningen. Børnene skal desuden have en alder svarende til 6 uger før oprindelig termin.

Børn på THO afsluttes, når de selv kan spise mad (modermælk eller modermælkserstatning), og de ikke længere har behov for sonde.

Tabel: Antal børn på tidligt hjemmeophold (THO) og gennemsnitlig længde af deres ophold i henholdsvis 2018 og 2019

	Antal børn		Antal dage	
	2018	2019	2018	2019
Nordjylland	144	136	15	14
Midtjylland	104	246	20	20
Syddanmark	198	231	18	17
Sjælland	77	88	17	17
Hovedstaden	470	459	22	21
I alt	993	1160	18	18

Note: Antallet af børn på THO er steget med 167 børn mellem 2018 og 2019. Det svarer til en stigning på 17 procent. Det gennemsnitlige antal af dage, som familierne er på THO, er forholdsvis stabilt, dog med et lille fald fra 18,4 dage i 2018 til 17,8 dage i 2019 (afrundet i tabellen). Det skal bemærkes, at ikke alle hospitaler registrerer børn på THO, hvorfor nogle af tallene er beregnet på baggrund af estimater.

Selvom forældrene foretrækker at være hjemme, varetager de opgaver, som mindst svarer til et fuldtidsarbejde. De står for sondeernæring, medicinadministration, udmalkning af modermælk og ammeetablering, samt evt. lysbehandling for gulsot og ilt-behandling. Forældrene observerer selv deres børn tæt, men har ofte også en daglig kontakt – på telefon, video eller hospitalet – med neonatalafdelingen, da specialistbehandling, tæt monitorering af vækst, samt regulering af ernæring og medicin er nødvendig.

Barselsloven

Bekendtgørelse af lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (Barselsloven) indeholder to bestemmelser, som er relevante i forhold til THO:

§ 14 vedrørende et barns indlæggelse på hospital og

§ 26 vedrørende pasning af alvorligt sygt barn

§ 14 giver forældre ret til at forlænge eller udsætte deres barselsorlov med den periode, barnet har været indlagt. Bestemmelsen tæller kun den periode, hvor barnet er indlagt på et hospital, og hvis indlæggelsen finder sted under de første 46 uger efter fødslen. Behandling i hjemmet tæller ikke med. Begge forældre kan samlet set forlænge deres barsel med op til 3 måneder.

§ 26 kan anvendes indtil barnet fylder 18 år, hvis barnets forældre helt eller delvist opgiver arbejde for at passe deres alvorligt syge barn. § 26 kan både anvendes for den periode, hvor barnet er hospitalsindlagt og/eller den periode, hvor barnet opholder sig hjemme på grund af behandling eller pleje i hjemmet. Det særlige ved § 26 er, at bestemmelsen ikke giver ret til fravær, men alene giver ret til dagpenge, hvis der har været fravær fra arbejdet.

Den samme forælder kan ikke både være på barsel og udnytte retten til dagpenge efter barselslovens § 26. Men den ene forælder kan godt forlænge sin orlov under indlæggelse efter barselslovens § 14, mens den anden forælder benytter § 26.

Ankestyrelsen traf i 2013 en principafgørelse om, at perioden med ret til barselsfravær kan forlænges med den tid, som barnet har været indlagt på et hospital inden for de første 46 uger efter fødslen, men at behandling i hjemmet ikke kan sidestilles med indlæggelse på hospitalet.

Grundet de opgaver, som forældre til børn på THO skal varetage, er det ofte nødvendigt, at begge forældre er til stede. Det gælder især for forældre, der har fået for tidligt fødte tvillinger (50 procent af alle tvillinger er for tidligt fødte). Nogle familier vælger at benytte § 26 til at udskyde farens barsel til, når barnet bliver udskrevet fra hospitalet til THO. Det er dog stadig uretfærdigt, at moren må bruge af sin barselsorlov, når THO langt fra kan sidestilles med almindelig barsel, og når det sundhedsfagligt svarer til hospitalsindlæggelse.

Den kortere barsel betyder desuden, at børnene må starte tidligere i pasnings-tilbud, hvilket går dårligt i spænd med, at for tidligt fødte børn ofte også er mere modtagelige overfor infektioner og lettere bliver overstimuleret.

THO er et attraktivt tilbud for mange familier. Men der er også forældre, som i dag fravælger THO på grund af den kortere barsel. Det er typisk de forældre, som kan gennemskue de økonomiske konsekvenser. Det bidrager til ulighed i sundhed, men er også u hensigtsmæssigt for sundhedsvæsnets generelt, idet disse familier optager sengepladser, som ellers kunne bruges til familier, som ikke har et alternativ til indlæggelse på hospitalet. Det skal her understreges, at valget om THO altid er op til forældrene.